Ministerie van Justitie en Veiligheid

De Minister voor Rechtsbescherming

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en Aanpak Criminaliteitsfenomenen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Uitvoering motie Ceder

Datum
11 november 2022

Ons kenmerk
4304234

1. Aanleiding

In het plenair debat over Jeugdbescherming op 15 september j.l. hebben MRb en Stas VWS toegezegd uitvoering te geven aan de motie Ceder. Deze motie roept op tot een dialoog met partijen in het veld over maatregelen om op korte termijn de crisis in de jeugdbescherming verder te verlichten. Deze brief rapporteert over de uitkomsten van die dialoog en de afspraken die met de partijen zijn gemaakt. De motie, die is aangenomen op 20 september, geeft hiervoor een termijn van 6 weken. Bovendien geeft de brief een beeld van voortgang op maatregelen om de werkdruk in de jeugdbescherming op korte en middellange termijn te verlagen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met het verzenden van de brief aan de Tweede Kamer (bijlage 1).

3. Kernpunten

In de dialoog hebben de partijen aangegeven dat zij hechten aan de reeds ingezette maatregelen voor het verlagen van de werkdruk en de maatregelen gericht op een robuust en toekomstbestendig stelsel. De behoefte aan aanvullende maatregelen is gering, juist ook gegeven de huidige werklast.
We zetten de volgende stappen:

1. *Meer tijd voor jeugdbeschermers;*
    - Om bij te dragen aan de noodzakelijke substantiële verlaging van de workload, stellen gemeenten voor 2023 € 10 mln. beschikbaar voor de GI's. Dit is bovenop uw bijdrage van 4* €10 mln. (2022-2025) en de € 10 mln. die u beschikbaar stelt voor de stimuleringsregeling zijinstroom, die u in de brief van 14 september jl. aankondigde.
    - Verschillende regio's hebben de afgelopen tijd een impuls gegeven om de workload bij GI's te verlagen. De in december beschikbaar te komen kwaliteitskader en prestatiebeschrijvingen geven handvatten voor gemeenten en GI's om op korte termijn structurele afspraken te maken over prestaties en bijbehorende tarieven (incl. workload).

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en Aanpak Criminaliteitsfenomenen

Datum
11 november 2022

Ons kenmerk
4304234

- We verkennen de mogelijkheden en consequenties voor een landelijk tarief, waarbij we ook verkennen of een andere bekostigingsvorm (dan p*q) beter passend zou kunnen zijn voor de GI's.

2. *Voorrang bij jeugdhulp voor kinderen met een kinderbeschermingsmaatregel;*
   - Gemeenten zullen bij de toewijzing van jeugdhulp kinderen met een kinderbeschermingsmaatregel prioriteit geven, mits de hulpvraag van kinderen zonder maatregel niet urgenter is. Het Nji ontwikkelt een afwegingskader dat professionals daarbij helpt.

3. *Verminderen van de instroom.*
   - Versterken van veelbelovende ontwikkelingen uit het veld, zoals de inzet van het familiegroepsplan of het organiseren van een netwerkberaad. Daarnaast komt vooruitlopend op de Hervormingsagenda het aangepaste Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten begin 2023 beschikbaar, dat bevordert dat kinderen en gezinnen tijdige en passende hulp en ondersteuning krijgen.
   - Intensiveren van de aandacht voor bestaanszekerheid in twee proeftuinen met behulp van de Doorbraakmethode van het Instituut voor Publieke Waarden. Gezinnen worden daarbij in een vroeg stadium geholpen met bijvoorbeeld huisvesting en schulden om factoren die van invloed zijn op opvoedstress en onveiligheid te voorkomen.
   - Beperken van de instroom van complexe scheidingen naar jeugdbescherming, door gezinnen in complexe scheidingssituaties zoveel mogelijk te helpen vóórdat de zorgen om een kind zodanig groot worden dat een kinderbeschermingsmaatregel nodig is. Professionals worden hierin specifiek geschoold en ondersteund.

De afspraken over meer tijd voor jeugdbescherming, voorrang voor kinderen met een kinderbeschermingsmaatregel en het versterken van veelbelovende ontwikkelingen uit het veld worden zullen breed worden toegepast. De maatregelen over het intensiveren van de aandacht voor bestaanszekerheid en het beperken van de instroom van complexe scheidingen zullen in de proeftuinen van het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming worden vorm gegeven. De verwachting is dat op de plaatsen waar de maatregelen worden toegepast zij op korte termijn een verlichting van de druk op de jeugdbescherming zullen bieden en daarmee bijdragen aan de kwaliteit voor kinderen en gezinnen.

4. Toelichting*

4.1 Politieke context

Jeugdbescherming staat sterk in de maatschappelijke en politieke belangstelling, mede in het licht van de Kinderopvangtoeslag affaire. De legitimiteit van overheidsingrijpen via jeugdbeschermingsmaatregelen is onderwerp van

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en Aanpak Criminaliteitsfenomenen

Datum
11 november 2022

Ons kenmerk
4304234

discussie, naast de organisatie en capaciteit van de jeugdbeschermingsketen, waardoor kinderen en gezinnen niet of niet tijdig de ondersteuning krijgen waar zij recht op hebben. Op 3 november jl. heeft de Tweede Kamer een ronde tafel georganiseerd waar met een groot aantal betrokkenen is gesproken over de problemen in de jeugdbescherming. Er is een krachtige wens vanuit maatschappij en politiek om meer regie en tastbare resultaten.

4.2 Financiële overwegingen

De overwegingen omtrent de bijdrage vanuit het Rijk voor de workloadverlaging zijn reeds opgenomen in de beslisnota bij de Kamerbrief van 14 september jl. Het versterken van de veelbelovende ontwikkelingen en de voorrang voor kinderen met een maatregel bij de toedeling van jeugdhulp brengen geen kosten met zich mee. Het intensiveren van de aandacht voor bestaanszekerheid en het beperken van de instroom van complexe scheidingen naar jeugdbescherming hebben geringe kosten. Zij worden ingepast in het reeds toegekende budget voor de programma's Toekomstscenario en Scheiden zonder Schade (begroting van JenV).

Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)	
1. Doel	Verlichten van de druk op de jeugdbeschermingsketen waardoor de bestaande capaciteit beter kan worden benut en meer kinderen en gezinnen de benodigde hulp en ondersteuning ontvangen.
2. Beleidsinstrument(en)	Oproepen aan spelers in het veld en inzet innovatieve methoden in proeftuinen
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Geen
3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke sectoren	Geen
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De innovatieve methoden hebben op lokaal niveau aangetoond de instroom in de jeugdbeschermingsketen te verminderen.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Er worden bestaande samenwerkingsverbanden en experimenteer-infrastructuur benut.
6. Evaluatieparagraaf	Binnen de reguliere voortgangsrapportage van het Toekomstscenario

4.3 Krachtenveld

De maatregelen zijn voorgekomen uit een intensieve dialoog met alle betrokken

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en Aanpak Criminaliteitsfenomenen

Datum
11 november 2022

Ons kenmerk
4304234

partijen, te weten Veilig Thuis, Associatie wijkteams, gemeenten, de Raad voor de Kinderbescherming, Gecertificeerde Instellingen en de rechtspraak.

4.4 Strategie

De maatregelen vormen een aanvulling op een breder pakket aan maatregelen om de werkdruk in de jeugdbeschermingsketen te verlagen en om te komen tot een robuust en toekomstbestendig stelsel van jeugdbescherming in de toekomst. De maatregelen zijn gericht op directe effecten in het veld. Deze effecten gaan we monitoren. Tegelijkertijd verkennen we de komende periode de mogelijkheden en consequenties van een landelijk tarief en van andere vormen van bekostiging die beter passend zouden kunnen zijn voor de GI's dan de huidige bekostigingsvorm.

4.5 Uitvoering

Dit pakket is in nauw overleg en samenwerking met uitvoerende partijen samengesteld. De omvang en de ambities zijn afgestemd op de uitvoerbaarheid. Daarom vinden diverse maatregelen alleen nog op beperkte schaal plaats.

4.6 Implementatie

De bestaande structuren van overleg met het veld, via het Toekomstscenario en bestuurlijk overleg van onder meer de VNG met de bewindspersonen van JenV en VWS, zullen worden benut om de implementatie te begeleiden en te borgen.

4.7 Ontwikkelingen hiervoor

De betrokken bewindspersonen zijn periodiek geïnformeerd over de voortgang en de uitkomsten van de dialoog. Hierbij is nagegaan of zij konden instemmen met de reikwijdte van de voorgestelde maatregelen en de ambitie en schaal hiervan. Hierbij zijn uitvoerbaarheid en draagvlak belangrijke argumenten geweest.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.